

Rudarsko topioničarski bazen Bor je u restrukturiranju već 12 godina, za to vrijeme su dva pokušaja privatizacije bila neuspješna.

U subotu formalno istječe rok u kojem je 10 poduzeća iz Srbije bilo zaštićeno od naplate vjerovnika. No, država je s njima ipak postigla dogovor o odgađanju kreditnih obveza. Većina poduzeća spas od stečaja i bankrota našla je u unaprijed pripremljenim planovima reorganizacije. Među njima je i Rudarsko topioničarski bazen Bor, čiji je dug čak 1,2 milijarde eura.

Al Jazeera ekipa posjetila je RTB Bor, gdje proces livenja bakra nadgleda Mile Ristić iz vatrostalne službe, koji u tim pogonima radi tri i pol desetljeća. U danima kada se lomi sudbina RTB-a, radnici se nadaju da će se rješenje za opstanak poduzeća ipak naći.

“Mi se nadamo da to da mora da bude, jer RTB-a ako ne bude, onda mi ne znamo ni gde ćemo, ni šta ćemo”, kaže Ristić.

Traže garancije novog menadžmenta

Od 1,2 milijarde eura, kako u RTB-u tvrde, gotovo 900 milijuna eura su stari dugovi. Ostalo su, kažu, tekuća zaduženja, od čega je najveći dio kredit za novu topionicu.

Rješenje za dug RTB vidi u unaprijed pripremljenom planu reorganizacije koji je nedavno predan Privrednom sudu. Plan predviđa otpis 90 posto starog duga, otplatu 10 posto duga u narednih osam godina, uvođenje profesionalnog menadžmenta i socijalni program za višak radnika.

Usprkos padu cijene bakra, u RTB-u vjeruju da uz povećanje proizvodnje i uz strateškog partnera mogu biti profitabilni. Uvjereni su da je plan reorganizacije spas za tu kompaniju. “Sa ovakvom proizvodnjom, sa uterivanjem i sređivanjem uskih grla, sa utezanjem RTB-a, sa rasterećenjem radne snage, sa redukcijom svih delova procesa koje u ovom trenutku nemaju tržište, stvaramo mogućnost da se sve obaveze predviđene po planu ispune”, vjeruje Blagoje Spaskovski, direktor RTB-a.

Tender za novi menadžment trebao bi biti raspisan idućeg mjeseca. Od budućeg rukovodstva Vlada očekuje stabilizaciju proizvodnje nakon čega bi najveći proizvođač bakra u Srbiji bio spreman za privatizaciju. Ipak, sindikati RTB-a traže garanciju da će menadžment odgovorno upravljati rudnikom.

“Iskustvo iz Železare [Smederevo] pokazuje da su od toga tamo napravili gubitak i otišli. Nema nikakve garancije za dobro obavljanje posla i da taj menadžment dâ neku garanciju za ono što će da uradi”, upozorava Dragan Jankucić iz Sindikata Nezavisnost.

Najosjetljivije je pitanje racionalizacija zaposlenih. Plan reorganizacije predviđa 1.500 ljudi manje, a za socijalni program nije veliki interes.

Ekonomisti: Kupovina vremena

“Brojni građani Bora vezani su za RTB. U ovoj rudarskoj kompaniji radi 5.000 ljudi. Plata je 500 evra, što je za trećinu više od nacionalnog proseka. To je dodatni razlog zbog koga otpremnine zaposlenima nisu primamljive”, javila je Al Jazeera reporterka Jelena Milutinović.

I dok rukovodstvo i radnici u planu reorganizacije vide rješenje, ekonomisti smatraju da je plan kupovina vremena.

“Taj plan nije ništa drugo nego jedno veliko subvencioniranje i otpisivanje oko 1,2 milijarde evra duga, koji je uglavnom u državnim institucijama. Drugim rečima, mi koji smo poreski obveznici ćemo to morati progutati”, upozorava ekonomist Milan Kovačević.

RTB je u restrukturiranju već 12 godina. Za to vrijeme, dva pokušaja privatizacije bila su neuspješna. Konačnu odluku o tome je li plan reorganizacije za RTB usvojen Privredni sud trebao bi donijeti krajem godine.

Izvor: Al Jazeera